

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Γ' | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 16 του Γενάρη 1905 | ΓΡΑΦΕΙΑ Ὁδὸς Οἰκονόμου: ἀριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 131

Ο ΠΑΠΑ — ΓΚΑΠΟΝΥ

... «Κείνη τὴν ἡμέρᾳ θάποθίνω, μὰ πρέπει νὰ χυθεῖ αἷμα γιὰ νὰ θριαμβώσῃ ἡ Ἐλευθερία!»

Λόγια τοῦ Παπα-Γκαπόνυ αὐτὰ — τοῦ παπᾶ ποὺ μὲ τὸ Σταυρὸ καὶ μὲ τὶς Ἁγίες εἰκόνες στὰ χέρια, τραβάει μπροστὰ στὴ φωτιὰ, πέροντας, ζοπίσω του τοὺς διψασμένους γιὰ λευτεριά ἐργάτες. Δὲ χειροκροτοῦμε γιὰ ὅσα γίνονται σήμερα στὴ Ρωσσία, μὰ καὶ δὲν τὸ κρύβουμε πὼς ὅτι καὶ ἂν καταδικάζουμε τοὺς Ρώσους ποὺ πολεμᾶνε τὴν πατρίδα τους σήμερα ἴσα ἴσα ποὺ ἡ πατρίδα τους πολεμῆται ἄγρια καὶ ἀποτελεσματικὰ ἀπὸ ἑχτρὸ πανίσχυρο, ἄλλο τόσο καταδικάζουμε καὶ κείνους ποὺ ἀναγκάζουν τὸ Ρώσο ἐργάτη νὰ πολεμήσῃ γιὰ τὴν ἀτομικὴ του λευτεριά, πρὶν σκεφτεῖ νὰ πολεμήσῃ γιὰ τὴν πατρίδα του.

Νὰ μὲ δοῦ λόγια ἡ κρίση μας γιὰ ὅ,τι γίνεται σήμερα στὴ Ρωσσία. Ἀπὸ ὅλους ὅμως τοὺς παληκαράδες τῆς ποὺ πολεμᾶνε καὶ σφάζονται, εἴτε στὴ Μαντζουρία γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς Πατρίδας τους, εἴτε στοὺς δρόμους τῆς Πετρούπολης καὶ τῆς Μόσχας γιὰ τὸν ἀνθρωπισμὸ τους, μονάχα τὸν Παπα-Γκαπόνυ τους ζουλέβουμε.

Ἐνα τέτιονε παπᾶ λαχταρούσαμε καὶ μεις. Ἐναν ἄνθρωπο μὲ τὴ θέληση καὶ μὲ τὸ θάρρος καὶ μὲ τὴν ἀφοσίωση τοῦ Παπα-Γκαπόνυ. Ἄς μὴ φορᾶει ράσα. Ἄς φορᾶει φουστάνελλα, βράκες, φράγκικα, Μακεδονίστικα, ἕ,τι δὲκόλο θέλει. Μὰ νάναί στήψυχή Παπα-Γκαπόνυ. Καὶ νὰ τραβήξῃ μπροστὰ, καὶ νὰ μᾶς σύρει πίσω του, γιομάτους θέληση καὶ γνώση καὶ παληκαριά, στὴ φωτιὰ. Τί μᾶς νοιάζει τί γίνεται σήμερα στὴ Ρωσσία; Τί γίνεται ὀ,δῶ, μπροστὰ στὰ μάτια μας, νὰ κοιτάζουμε. Μουζικοὶ καὶ μεις τοῦ Δαταλισμοῦ καὶ τῆς Βουλευτοκρατίας δὲν ζυπνάμε, δὲ σηκωνόμαστε, μὰ περιμένουμε σὺν ἀρνησιμῶν κατὰδικῶν το τελειωτικὸ τὸ χτύπημα.

Ἐνας Παπα-Γκαπόνυ, χρειάζεται καὶ γιὰ μᾶς — καὶ μακάρι νὰ μᾶς ἔρθει μὴ ὡς ἀρχύτερα, ὅσο ὁ Δαταλισμὸς καὶ ἡ Βουλευτοκρατία μᾶς ἀφήνουν νάνασάινουμε.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

Ο „ΝΟΥΜΑΣ“ ΚΑΙ Η „ΕΘΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ“

Ὁ κ. Γραμματέας τῆς Ἐταιρίας ἡ Ἐθνικὴ Γλῶσσα μᾶς ἔστειλε τὴν ἑτάρτη βράδι τὰκόλουθο γράμμα:

Ἄριθ. 11

Κύριε Ταγκόπουλε,

Ἡ Ἐταιρία ἢ Ἐθνικὴ Γλῶσσα στὴ δευτέρᾳ ταχυτικῇ συνεδρίᾳ τῆς, ἀνέθεσε στὴ Διοικητικῇ Επι-

τροπῇ νὰ σᾶς εὐχαριστήσῃ γιὰ τὸν ἀγῶνα ποὺ ὡς τόρᾳ κάνατε γιὰ χάρη τῆς Ἐθνικῆς γλώσσας, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ἐξακολουθήσετε σὸ ἀλά τῆς τὸν ἴδιον ἀγῶνα σύμμαχος καὶ ὑποστηρικτῆς τῆς.

Ἀθήνα 11 Γενάρη 1905

Με τὴν ἐντολὴ τῆς Διοικ. Ἐπιτροπῆς (Τ. Σ) Ὁ Γραμματέας
Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

Στὸν κ. Γραμματέα στείλαμε τὴν ἀκόλουθη ἀπάντησι:

Ἀθήνα 23 τοῦ Γενάρη 1905

Κύριε Γραμματέα,

Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὸ τιμητικὸ γράμμα σας καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ βεβαιώσετε ἀπὸ μέρος μου τοὺς κ.κ. ὀπαδοὺς τῆς Ἐταιρίας πὼς ἡ ἐφημερίδα μου εἶναι στοὺς ὀρισμοὺς τους, ὅ,τι τῆς χρειαστοῦνε.

Ὅσο καὶ ἂν κολακεύτηκα γιὰ τὴν μεγάλη τιμὴ

ποὺ μοῦκανε ἡ Ἐταιρία νάναγνωρίσῃ πὼς ὁ «Νουμάς» ἀγωνίστηκε ἴσα μὲ τόρᾳ γιὰ τὴν Ἐθνικὴ γλῶσσα, (σ' ἐποχὴ μάλιστα ποὺ τόσοι ἄλλοι, ἄξιο βέβαια ἀπὸ τὴν Ἐταιρία καὶ ἀπὸ τὸν κοινὸν ἀγῶνα μας, φωνάζουνε πὼς ὁ «Νουμάς» ἀγωνίζεται νὰ ληστέυει τοὺς πλοῦσιους δημοτικιστῆς καὶ νὰ πλανίζει τὸν διευθυντὴ του) δὲ μπορῶ, ἀφοῦ μοῦ παρουσιάζεται τόσο καλὴ εὐκαιρία, νὰ μὴ σᾶς ὀμολογήσω πὼς ἡ τιμὴ αὐτὴ δὲν ἀνήκει σὲ μένα προσωπικὰ, ἀλλὰ σὸ «Νουμά» — καὶ «Νουμάς» θὰ πῆ: Ψυχάρης, Πάλλης, Παλαμᾶς, Ἐφραιμώτης, Φωτιάδης, Θεοτόκης καὶ κάθε κίλος ξαινοσμένος, ἢ ταπεινὸς ἀκόμα γιὰ τὴν ὄρα, σνεργάτης του.

Πρόθυμος στίς διαταγῆς σας

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντῆς τοῦ «Νουμά»

κ. Μ. Μαλακάση

Γραμματέα τῆς Ἐθνικῆς Γλῶσσας κτλ.

ΑΠ' ΑΦΟΡΜΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ "ΝΟΥΜΑ"

Χάρᾶς εὐαγγέλια μᾶς εἶχε σὸ προπερασμένο τοῦ φύλλο ὁ «Νουμάς» μὲ τὸν πρωτοχρονιάτικον διαγωνισμό του: Νὰ γραφτῇ ἕνα βιβλιαράκι ἀνθρωπινὸ, τὸ πρῶτο ποὺ θὰ πιᾶσῃ στὸ χεῖρ του τὸ παιδί, τὸ πρῶτο ποὺ θὰ διαβάσῃ τῆς νέας γενιᾶς τῆ Ἑλληνόπουλα. Καλλίτερο ἀπ' αὐτὸ ὄμορο δὲ μποροῦσε νὰ γίνῃ, γιατί ἔρχεται νὰ γραφτῇ ἴσα ἴσα τὴν πρώτη μας ἀνάγκη. Κανένας δὲν ἀρνείτῃ πὼς, καλὰ καὶ ἀξία εἶνε, καὶ γιὰ τὴν τέχνη καὶ ὀμορφάδα τους καὶ γιὰ τὴ χρησιμότητά τους στὴν ἰδέα, τὰ παιδιὰ καὶ ἔμμετρα λογοτεχνήματα, π' ἀπανωτὰ δημοσιεύονται στὴ ζηλημένη καὶ ὀμορφῇ μας νεοελληνικῇ γλῶσσᾳ ἔλα ὀμως εἶνε γιὰ τοὺς μεγάλους, καὶ ἔπρεπε νάχομε πρῶτ' ἀπ' ὀλα βιβλία γιὰ τὰ παιδιὰ. Ἐπίτηδες γι αὐτὰ καμωμένα ἔχομε μόνον αὐτὰ τραγουδάκια τοῦ Πάλλη καὶ τῆς κ. Φουντουκλῆ ἕνα ἢ δύο βιβλιαράκια.

Δὲν ξέρω ἄλλα στὴν καθαρὴ δημοτικῇ. Στὴ μισοδασκάλικη πάλι μπορεῖ νὰ βρεθοῦν μερικῆς σελίδες μὲ κάποιον ἀξία μέσα στὴ σειρά τῆς «Διάπλασης», τοῦ περιοδικοῦ. Γιὰ νὰ μᾶς χρησιμεύουν ὀμως, πρέπει νὰ ξαναχυθοῦν στὸ κελοῦπι τὸ δημοτικὸ. Ἐπίσης θὰ χρειαζόμεναν ἴσως καὶ πολλὰ ἀπὸ τα προωρισμένα γιὰ τοὺς μεγάλους — καὶ πιστεύω πὼς τόντις μποροῦν νὰ χρησιμεύουν ἀρκετὰ, ἀπ' ὀσα εἶνε στὴ δημοτικῇ ἐννοεῖται — ἂν ἦσαν μὲ πειότερη ἀπλότη γραμμῆν, μὲ πειότερη τρυφεράδα, μὲ λιγώτερες περιγραφῆς καὶ κουραστικῆς πολυλογίης,

κοντολογίης μὲ κειότερη ποίηση καὶ τέχνη. Γιατὶ δὲν εἶνε τὸ ζήτημα τῆς γλῶσσας μονάχα, παρὰ θὰ ὀρῆς πλάγι του καὶ ἄλλα πολλὰ. Πολλῆς φορῆς ἀνόητα καὶ ἀσυνάρτητα πράγματα σοῦ παρουσιάζονται σοβαροντυμένα καὶ εἶνε γιὰ τοὺς μεγάλους τάχατες, ἐνῶ δὲν κάνουν γιὰ κανένα. Καὶ πάλι ἄλλα, ποὺ μαγερεύονται γιὰ παιδιὰ, εἶνε τόσο κακοφτισμένα καὶ ἄτεχνα καὶ κουραστικὰ, ποὺ γιὰ νὰ διαβάσῃ τοῦνε χρειάζονται γενναϊότητα ὀχι παιδικήσια. Ἡ ἀληθινὴ ὀμως ποίηση καὶ ἡ ἀληθινὴ τέχνη εἶν' ἐπίσης εὐκολόνοιστη στὰ παιδιὰ ὀπως καὶ στὸς μεγάλους: ὀ ὀμνῆς τριανὸ παραδειγμα. Σὲ πράματα ποὺ μποροῦν ὀλοι νὰ τὰ διαβάσῃ, μονάχα τοῦ λεξικοῦ ὀ πλοῦτος καὶ λιγᾶκι ὀ τρόπος, ποὺ θὰ μεταχειριτῆς γιὰ τὸ παιδί, πρέπει νὰ διαφέρουν. Τάλλα θὰνε τὰ ἴδια. Γιὰ νὰ μὴν τὰ πολυλογοῦμε λοιπόν, ἔξῃν ποὺ πρέπει νάνε στὴ γλῶσσα μας γραμμένα τὰ παιδιὰστικα βιβλία, πρέπει νάνε καὶ μὲ ποίηση καὶ τέχνη, νάνε δηλ. καὶ ἀπλά, χαριτωμένα, τρυφερά, λιγόλογα, μεθοδικὰ. Τέτοια χρειάζεται τὸ παιδί. Ἡ ἀπλότη θὰ ταπεινῆ μὲ τὴ δικὴ του φυσικὴ ἀπλότη, τὰ λίγα καὶ ἀληθινὰ λόγια θὰ τοῦ δώσουν ἐκλεκρίνεια καὶ θὰ τοῦ πλάσουν τὸ χαρὰχτῆρα, ἡ μέθοδος θὰ τοῦ στρώσῃ τὸ μυαλὸ καὶ ἡ τρυφεράδα θὰ τοῦ τρυφεράνῃ τὴν καρδιά.

×

Ἐμεῖς ἀντὶς αὐτὰ τί ἔχομε; ὀ,τι ἀγκάθια